

Kommunstyrelsen

Emma Lövenstad
Ordförande Klimat och hållbarhetsutskottet
emma.lovenstad@politik.ekero.se

Motionssvar - Inventera och förhindra spridning av mikroplaster från konstgräsplaner

Dnr KS23/236

Förslag till beslut

Klimat- och hållbarhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Motivering

Mittenstyret tackar för motionen och håller med motionärerna om att detta är ett mycket viktigt område. Konstgräsplaner med gummigranulat är en betydande källa till mikroplastutsläpp. Då det pågår aktivt arbete med att både skötsel och kontroll av de planer som fortfarande innehåller gummigranulat, och utfasning av dessa, ska motionen anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motionssvar – Inventera och förhindra spridning av mikroplaster från konstgräsplaner, 2024-03-16

Motion – Motion om att inventera och förhindra spridning av mikroplaster från konstgräsplaner – KF 2023-05-22 (Ö)

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Emma Lövenstad
Ordförande
Klimat- och hållbarhetsutskottet

Kommunstyrelsen

Motionssvarsunderlag

Motionärerna framhåller i sin motion att konstgräsplaner för fotboll är en betydande källa till mikroplastutsläpp. Även om väg- och däckslitage från trafiken är den största utsläppskällan, rankas konstgräsplaner som den näst största källan av utsläpp av mikroplast i naturen. Dessa mikroplaster kommer huvudsakligen från granulat, gummikorn som används på konstgräsplaner för att skapa dämpning och stödja plaststråna. Trots att EU har beslutat att förbjuda användningen av gummigranulat i konstgräsplaner, återstår det att implementera detta beslut.

Motionärernas förslag till beslut i kommunfullmäktige inkluderar att inventera vilka konstgräsplaner i kommunen som innehåller granulat eller andra partiklar som kan sprida mikroplaster, samt att säkerställa att mikroplaster inte sprids från dessa planer genom rening av dagvatten och andra åtgärder. Vidare föreslås att eventuella nya konstgräsplaner i kommunen ska vara miljövänliga och att befintliga planer på sikt bör bytas ut för att undvika spridning av mikroplaster. Detta är viktiga åtgärder för att minska mikroplastförorening och bevara våra ekosystem för framtida generationer.

Kultur- och fritidsförvaltningens svar, i samverkan med Stadsbyggnadsförvaltningen

Mikroplaster och konstgräsplaner

Uppmärksamheten kring spridningen av mikroplaster från konstgräsplaner har ökat under de senaste åren, särskilt i takt med ökad medvetenhet om miljöfrågor och mikroplastförorening. Forskning har bidragit till att belysa omfattningen av mikroplastutsläpp från konstgräsplaner. Ett beslut att förbjuda användningen av gummigranulat i konstgräsplaner inom EU, togs i april 2023. Det har bidragit till att sätta fokus på frågan och att öka medvetenheten om problemet med mikroplaster från konstgräsplaner.

Det pågår ett intensivt utvecklingsarbete med att utveckla nya typer av granulat som ska ersätta gummigranulaten. Arbetet bedrivs av bland annat Stockholms fotbollsförbund och olika marknadsaktörer. Kultur- och fritidsförvaltningen följer utvecklingen av nya typer av granulat som kan ersätta gummigranulaten och för dialog med olika företrädare på området.

Konstgräsplaner i Ekerö kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar i nuläget för drift och underhåll av tre konstgräsplaner. På Träkvista IP finns två planer med SBR granulat. Den plan som benämns KG2 ska ersättas under maj 2024 till ett granulatfritt konstgräs som kallas *Generation 4 (4G)*. Det innebär att endast en plan med granulat återstår där, KG 1. På Svanängens IP finns en konstgräsplan med EPDM fyllnad, vilket också är en typ av granulat. Ytterligare en konstgräsplan kommer att anläggas under 2024 på den nuvarande naturgräsplanen. Även här

kommer planen att bli granulatfri, antingen 4G eller sand. De föreningar som nyttjar idrottsplatserna bjuds in till dialog i arbetet med att övergå till mer miljövänliga fotbollsplaner.

Stadsbyggnadsförvaltningen, Tekniska enheten, förvaltar en konstgräsplan utan granulat i Borgenparken. Barn- och utbildningsförvaltningen har inga konstgräsplaner med granulat på skolgårdarna, däremot finns mattor som ser ut som gräs bland annat på Sundby skola och Tappströmsskolan.

Runt samtliga konstgräsplaner med granulat finns fällor som fångar upp granulatet. De vaktmästare som arbetar på idrottsplatserna tömmer dessa och återfyller till planerna regelbundet. Därutöver finns granulatfälla i gropan där snön från den vinterröjda konstgräsplanen på Träkvista IP läggs. Nästa vintersäsong kommer denna plan att vara granulatfri, vilket innebär att problemet med att ytan runt gropan är full av granulat när snön smält undan försvinner.

Tidigare beslut som påverkar frågan

Kommunens idrottspolitiska program har Idrott, klimat och miljö som ett målområde där idrottsanläggningars påverkan på klimat och miljö belyses. En av programmets strategier är att kommunen ska arbeta för giftfria idrottsmiljöer. För efterlevnad av strategin har Kultur- och fritidsförvaltningen en plan för utfasning av användningen av gummigranulat på fotbollsplaner. Det innebär att anläggande av nya planer kommer göras med annan typ av granulat och befintliga planer kommer ersättas efter uttjänad livstid. Kultur och fritidsförvaltningen har infört åtgärder för att minska spridningen av gummigranulat från befintliga planer. Granulatfällor har installerats i dagvattenbrunnar på idrottsplatser och skyltar som uppmanar till avborstning av granulaten har satts upp intill planerna. Rutiner har tagits fram för regelbunden tömning av dagvattenbrunnarna.

I Kultur- och fritidsnämnden beslutade internkontrollplan för 2024 finns kontroll av efterlevnad av rutiner för skötsel av granulatfällor. Internkontrollplanen anger att kontroll ska utföras vid tre tillfällen.

Enligt Ekerö kommuns avfallsplan, målområde 4, fokusområde 4 är en åtgärd att löpande prova granulatfria konstgräs och verka för minskad spridning av granulat av gamla gummidäck/ mikroplast. Kultur- och fritidsförvaltningen och Stadsbyggnadsförvaltningen/ Fastighetsenheten ansvarar gemensamt för detta arbete.

Iréne Hededal
Kultur- och fritidschef

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef